

Palestinarnar veruligu tapararnir

Tað eru teir 1,7 mill. palestinarnir í teimum her-settu ökjnum í Gaza og á vestara Árabakka, sum eru veruligu tapararnir í Golfkrígunum. Hetta meta nógvir eygleiðarar, sum fylgja krígunum og stöðuni í Miðeystri.

Síðani kríggið byrjaði hefur verið útgangsforboð í hesum ökjnum, og palestinarnar sleppa hvorki til arbeiðis, til handils ella so frægt sum út á gøtuna. Teir eru allir sum ein noyddir at halda seg innandura. Bara so mikið sum gloppa teir eina húrð, verður skotið eftir teimum.

Palestinarnar halda at útgangsforboðið er móti øllum lógum og rætti og vísa á, at hetta fær sera álvars-ligar fylgjur fyri teir allar. Mistu inntøkurnar eru øgillar og hótta við heilt at undirgrava palestínsku samfeløgini.

Ísraelar halda einki lög- ið ella skeiðt vera í slíkum útgangsforboði. Palestinarnar siga seg stuðla Saddam Hussein og vit taka tí ongan kjans, sigur ein kelda, sum heldur palestinarnar vera eina álvars-liga hótta móti trygd- i ni hjá jøðum, nú PLO og Saddam Hussein háls- fevnast.

Frá fleiri síðum verður nú mótmælt móti ísraelsku víðferðini av palestínsku um íbúgvum í herseztu ökjnum. Altjóða felags- skapurin Amnesty International hefur í seinast- uni ákært Ísrael fyri brot á mannarættindini. Sagt verður, at framvegis eru 14.000 palestinarnar í

fongslum uttan dóm. Har hava teir sitið síðani 1987. Eisini verður sagt, at upp til 4000 palestinarnar hava verið hildnir í varðhaldi í upp til eitt ár uttan nakra ákæru ella dóm.

Eisini í Ísrael sjálvum eru mótmæli móti víðferð- ini av palestinarnum. Og tað snýr seg serliga um verandi útgangsforboð. Tann jødiski læknin Ruch- sama Marton, sum fyri tveimum árum síðani stovnaði felagsskapin »Association of Israeli- Palestinian Physicians for Human Rights«, ákærir Ísrael fyri brot á manna- rættindini. Hon sigur, at tað er ikki nokk við tí, at palestinarnar ikki sleppa til arbeiðis orsakað av útgangsforboðnum, sum skjótt hefur varað í trýggjar vikur, men mangir teirra sleppa ikki út at keypa mat. Alt tað 1,7 mill. stóra palestínska samfelagið er við at syndrast, sigur hon við danska blaðið Jyllands-Posten.

Hon vísir á, at palestinarnar, sum gerast álvars-liga sjúkri, sleppa heldur ikki til lækna sum stöðan er. Ein vanligur hermaður skal meta um, antin ein palestinari skal sleppa til lækna ella á sjúkrahús ella ikki. Og tað hefur hann ongar fortreytir fyri, sigur tann jødiski læknin.

Útgangsforboðið er sera strangt. Allir palestinarnar, sum ikki halda tað, verða skotinir.

Útlendskir tíðindamenn í Ísrael meta stuðuna hjá palestinarnum vera sera ringa. Tað ger ikki stöð- una betri, at ein av ovastu

leiðarunum, Yasser Arafat, beinleiðis hefur sagt seg stuðla Saddam Hussein. Eisini mangir palestinarnar taka undir við Saddam Hussein. Øll tey mongu árin undir ísraelskari herseting hava gjørt, at palestinarnar siggja ein møguleika at fáa sitt egna heimland, nú onkur torir at seta seg upp móti Ísrael og USA.

Spurningurin um stöð- una hjá palestinarnum eftir Golfkríggið verður nógvir umrøddur. Teir flestu eyg- leiðarar vilja vera við, at við positivu stöðutakan teirra mótmegis Saddam Hussein, fara palestinarnar bara at vera nógvir verri fyri eftir kríggið. Kortini eru tað teir, eisini nógvir hóvligir ísraelar, sum halda, at ein eigur at bera yvir við palestinarnum. Teir hava nú í alt ov langa tíð verið offrin, tá stríð hefur verið millum arabarar og jøðar. Framstand- andi ísraelskir rithøvundar sum David Grossmann og Amos Oz halda, at palestinarnar hava fullan rætt til sitt egna land, eisini eftir eitt Golfkríggj, og eisini um teir í orð og talu hava sagt seg stuðla Saddam Hussein.

David Grossmann sigur við norska blaðið Aften- posten: »Vi má fá palestin- erne inn ígjen í historien. Først da vil de la være å henge sig til en strålende fortid eller leve på fremtidsfantasier«. Men hann víðgongur, at stuðulin til Saddam Hussein hefur gjørt dialogin enn torfer- ari.

Eygleiðarar halda, at írandska uppskotið snýr seg um at Írak fyrst og fremst skal taka sínar hermenn úr Kuwait, og harnæst skulu øll tey sameindu herliðini taka seg heilt úr Miðeystri og ein deild av hermønnum úr íslamskum londum skal setast til at ansa eftir, at alt gongur sum tað skal.

Enn eru ongar við- merkingar komnar úr Bagdad, men eygleiðar- ar vilja vera við, at tað er ikki víst, at uppskotið hjá írandska forsetisráð- harranum verður víst aftur, tí tað í nógvum gongur krøvum hjá Írak á móti. Eisini verður víst á, at við hesum uppskot-

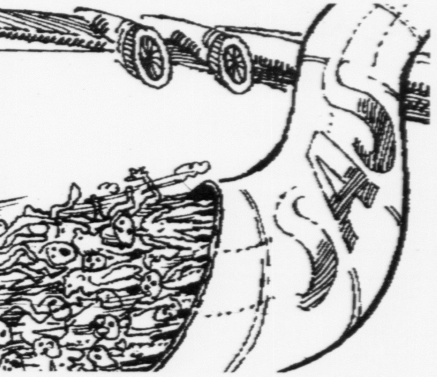
SAS neyvan privatiserað

Ein tann størsta fyrítøk- an í Norðurlondum, SAS, er í stórum figgjar- ligum trupulleikum. Og ætlanin er at siga meira enn 3000 fólku upp. Orsøkinar til trupulleik- arnar eru fleiri, m.a. minkandi umsetningur og vaksandi oljuútreiðsl- ur orsakað av Golfkrig- num, skeivar fløgur o.a.

Nú hefur so kjakið tik- ið seg upp um framtíðina hjá hesi norðurlendsku fyrítøkuni, sum stjórnir- nar í Danmark, Svøríki og Noregi eiga ein stóran part í. Tað eru tey, sum halda, at SAS skal fult og heilt yvir á privatar hendur, men onnur halda, at tað almenna skal seta fleiri pengar í fyrtekuna fyri at bjarga henni.

Borgarliga stjórnin í Danmark er ikki í iva. Hon er fyri at privatisera SAS. Men hetta kann bert gerast, um øll trý londini eru fyri hes- um, og tað eru tey ikki í dag.

Danski javnaðarflokk- urin er avgjørt móti pri- vativering av SAS. Tað fer at merkja, at rutur, sum í dag ikki bera seg, men sum eru til týðningarmikil útjaðara- øki, eitt nú í Norður- noreg, verða niðurlagd- ar.

SAS hevur tørv á kapi- Spurningurin er nú, hvørja hjálp SAS skal hava og hvat slag av hjálp. Her eru teir borg- arligu ójavnir á máli. Tann konservativi Lars P. Gammelgaard heldur, at privatisering er tað einasta rætta. Hann heldur ikki, at SAS skal koma rennandi til lands- kassarnar, hvørja ferð fyrítøkan er í figgjarlig- um trupulleikum.

Trupulleikarnir í SAS stava fyrst og fremst frá einum hotelævintýri og fløgum í eitt ameri- kanskt flogfelag, sum hava givið stórt undir- skot. Tað skal SAS ikki koma til statin við, held- ur tann konservativi politikarin.

SAS hevur tørv á kapi-

tali, skal tað halda fram nærum ótarnað. Spurn- ingurin er so um parta- peningurin skal hækkast ella staturin skal geva lániveðhald.

Bæði danski javnaðar- flokkurin og aðrir flokk- ar eru fyri at varðveita SAS sum tað er — ikki minst tí her er talan um nógvir arbeiðspláss.

Neyvan verða gjørdar stórar broytingar í ognarviðurskiftinum hjá SAS. Tað, sum nú fer at henda, er, at 3500 fólk verða uppsøgd áðrenn endan av 1992, fyri harvið at kunna spara 3,5 mia. kr. Eftir hetta fer at verða hugt nærri at, um neyðugt verður at spæna fleiri almennar pengar í fyrítøkuna.

Iranar royna seg sum meklarar

Írandsi forsetin roynir nú at mekla í Golfkrig- num. Í gjár segði hann, at hann var til reiðar at fara til Bagdad at tosa við Saddam Hussein og fyrileggja honum eina ætlan um vápnahvild og eina friðarættan fyri alt Miðeystur.

Eygleiðarar halda, at írandska uppskotið snýr seg um at Írak fyrst og fremst skal taka sínar hermenn úr Kuwait, og harnæst skulu øll tey sameindu herliðini taka seg heilt úr Miðeystri og ein deild av hermønnum úr íslamskum londum skal setast til at ansa eftir, at alt gongur sum tað skal.

Enn eru ongar við- merkingar komnar úr Bagdad, men eygleiðar- ar vilja vera við, at tað er ikki víst, at uppskotið hjá írandska forsetisráð- harranum verður víst aftur, tí tað í nógvum gongur krøvum hjá Írak á móti. Eisini verður víst á, at við hesum uppskot-

inum sleppur Saddam Hussein at verða verandi leiðari í Írak. Tað er tó eisini heilt óvist um hin parturin í málinum, teir sameindu við USA á odda, fara at ganga við til vápnahvild nú, eisini um Írak tekur seg úr Kuwait.

Tað er neyvan nakað dulsmál, at tað sum amerikanarar ræðast mest, er bara ein hálvur sigur, t.v.s. at írakar taka seg úr Kuwait og Saddam Hussein sleppur at halda fram sum leiðari í Írak og harvið verður verandi ein hótta- móti bæði teimum sameindu og Ísrael. Tað er tí neyvan hugsandi, at amerikanarar vilja ganga við til vápnahvild nú, tí tað bera gevur Írak møguleikan at brynja seg út aftur og byggja upp alt tað, sum teir sameindu hava lagt í oyði av hernaðarligum slag.

So eygleiðarar meta tað vera rættiliga iva-

samt, um eitt friðarupp- skot hefur nakran møguleika nú. Men gongur Saddam Hussein við til alt fyri eitt at taka seg úr Kuwait, so kann stöðan bliva ein onnur. Tá er setningurin hjá ST uppfylltur, og spurning- urin er tá, um amerikanarar og teir sameindu hava nakran møguleika at halda fram við krig- num. Sum stöðan sær út í løtuni, so kann væl hugsast, at Saddam Hussein tekur undir við eina vápnahvild júst nú, tí við henni hefur hann alt at vinna og teir sam- eindu við USA á odda nógvir at tapa. Tá kemur eisini spurningurin um stöðu Ísraels inn í mynd- ina. Fara ísraelar blankt at góttaka, at sami Saddam Hussein, sum hefur gjørt álop á Ísrael, verður sitandi leiðari í Írak komandi árin!!!

Palestinarnar ongar gassmaskur

Bert ein lítill partur av teim um 1,8 mill. pale- stínsku íbúgvunum í teim- um herseztu ökjnum á Vestara Árabakka og í Gaza hava fingið gass- maskur frá ísraelsku myndugleikunum. Allir ísraelar hava gassmaskur. Hóast hægstirættur í Ísrael hefur kravt av myndugleikunum, at allir palestinarnar eisini fáa gassmaskur at verja seg við móti einum m øg- ligum kemiskum áløpi úr Írak, s' hefur ísraelska

stjórnin ikki latið við seg koma. Higartil hava bert 75.000 íbúgvir fingið gassmaskur. Fleiri av rakettunum, sum Saddam Hussein hefur skotið móti Ísrael, eru lendar nettuppi á ökjnum, har palestinarnar búgva.

Keldur siga, at tað kunnu ganga mánaðir til allir palestinarnar hava fingið gassmaskur, ísra- elar siga, at palestinarnar skulu fáa gassmaskur, men at tað tekur sína tíð at útvega tær og fáa tær

býttar út. Annars siga stjórnarkeldur í Ísrael, at endamálið hjá Saddam Hussein er ikki at raka palestinarnar, men tætt- bygdu økini í landinum. Onnur vísa á, at vandin við rakettunum hjá Írak er, at tær ikki altíð raka har, tær eru ætlaðar. Tískil hava eisini nakrar teirra rakt oki, har pale- stínarnar búgva.